

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXIX.

Celovec, 15. prosinca 1910.

Štev. 3.

Kdor pospešuje „Mir“, dela za narod!

Pomožna akcija za oskrbovanje krme.

Tudi letos bo marsikateremu posestniku primanjkovalo krme. Sena se je lani zelo slabo nakosilo, in marsikje tudi detelje ni bilo. V nekaterih občinah bo pomanjkanje krme naravnost še večje kakor lani. Z ozirom na te razmere je poljedelsko ministrstvo dovolilo in že nakazalo večjo svoto denarja, da pomožni odbor za oskrbovanje krme naroči in odda posestnikom po znižani ceni potrebno krmo.

Po suši je letos posebno prizadet okraj Št. Vid, prizadeta pa je tudi velikovška okolica in nekatere občine iz celovške okolice in Roža.

Pomožni odbor razpošilja zdaj poziv, naj se oglasijo do svečana tisti posestniki, ki bodo krmo potrebovali. Pomožni odbor se obrača v prvi vrsti na občine, da ima v vsakem okraju en urad vse v rokah in se ljudje ne bodo zglasili na vse strani. Posojilnice in zadruge ter kmetijske podružnice pa naj zapisavajo svoje ude in naj oddajo zapisnike občini, ki jih odpošlje pomožnemu odboru v Celovec.

Pomožni odbor bo letos krmo oddajal po tej-le ceni: seno . . . 100 kilogramov 6 kron
slama 100 „ 4 krone
oljnate tropine . . . 100 „ 12 kron
otrobi 100 „ 10 „
turščica 100 „ 14 „

Na poznejša oglasila se bržkone ne bo moglo ozirati, ker se pozneje ne bo več dobilo podpore, kakor lani in se bo razdelila podpora že pri razdelitvi. Naj se torej gospodarji pravočasno zglasijo.

Pomožni odbor zahteva tudi, da se plačajo lanski ostanki; prosilci, ki za lani še niso plačali, ne bodo upoštevani. Prejeto krmo je treba tudi takoj plačati, da se občinam delo olajša.

Prosimo rodoljube in zlasti č. duhovščino, da se za stvar zavzame in da se akcija izvede točno ter tako, da bo v prid najpotrebnejšim gospodarjem.

„Mir“ našim društvom.

Celo leto objavlja „Mir“ našim slovenskim društvom prireditve in poročila o društvenih prireditvah. Zavoljo tega se obrača ob začetku novega leta „Mir“ do slovenskih društev in jih prosi za protinsluge. Tajniki naših društev naj v tekočem letu naznanjajo svoje prireditve kolikor mogoče na kratko. Saj ne vabi ljudi k prireditvam množica v vsakem vabilu ponavljajočih se besed, ampak le lepi sporedi. Nepotrebne besede v vabilih so le vzrok, da marsikdo takih vabil sploh ne bere, ker so več ali manj enaka. Posebna vabila so primerna le za posebne veselice. Prosimo tudi tajnike naših društev, da poročajo o vsakem zanimivem društvenem gibanju, pa le na kratko, sicer dolgočasijo in krađejo listu prostor. Naloga naših izobraževalnih društev naj bo, nabirati naročnike na „Mir“. Saj bodo društva na tako lahek način mnogo pripomogla k izobrazbi ljudstva. Saj se moramo čuditi, da so v nekaterih krajih ljudje v političnih zadevah tako silno nevedni. Vzrok je ta, ker ne berejo političnih časnikov. Mladičiči, v vsako slovensko hišo mora „Mir“. Ne ustrašite se sitnosti, ki so vedno spojene z agitacijo za kak list. Res je, da ljudje raje zapravljajo denar v škodljivem pijančevanju in se jim za to ne zdi škoda tudi velikih svot, nego za potrebno berilo, res je pa tudi, da je koroškim Slovincem po veliki večini še treba izobrazbe kakor ribi vode. V krajih, kjer ljudje ne znajo čitati, naj bi prevzela pouk v branju izobraževalna društva. Vsak zaveden Slovenec pa mora skrbeti tudi za to, da bo imel „Mir“ tudi plačnikov. List stane ogromno de-

narja. Vsled tega je priporočati društvom, da za društvo naj ne naročujejo več izvodov nego le en sam izvod. „Mir“ naj bi imel vsak sam, ne da ga hodi šele v društvo brat. Pač pa je priporočati društvom, da nudijo svojim udom raje več drugih listov, ki si jih vsak ne more sam naročevati in ki bodo društvom pridobivali mnogo udov. To bo dobro za društva sama, pa tudi za „Mir“. V izobrazbi in resnici je naša največja moč! Torej na delo za „Mir“!

Koroške novice.

Č. g. Valentin Mörtl, kaplan v Bořovljah, je nenadoma zbolel. Zdravi se v bolnišnici usmiljenih bratov v Št. Vidu. Vsem sobratom se priporoča v memento.

Dekan beljaški, g. H. Atzlhuber, je imenovan od cesarja za prošta na Virgiljevi gori pri Brežah.

Dvojna grdobija. Celovška mladina mora biti grozno pokvarjena. O tem pričajo grdi napisi po stenah na ulicah, ki jih vidiš lahko pri vsakem koraku. Tako je neznan nesramrež poslikal ponoči od pondeljka na torek več hiš v Pavličevi ulici. Celovška policija, ki zapira Slovence na kolodvoru, če zahtevajo vozni listek v slovenskem jeziku, hudobneža ni zasačila, čeravno se je moral s tem delom precej dolgo pečati. Grdo pa bi rade izkoriščale ta slučaj „Freie Stimmen“, ker s poročilom, da med drugimi tudi slovenska posojilnica ni bila poslikana, namigavajo, da je grdo slikanje od slovenske roke. To pa ni res. Posojilnica je bila ravnotako grdo poslikana, samo da so merodajni ljudje imeli toliko čuta dostojnosti, da so dali slikarju takoj zbrisati. Ljudje sumijo, da so te slikarije napravljene od roke kakega trgovskega vajenca.

Slovenskim svatom, ženinom in nevestam. Prosimo vse Slovenke, vse Slovence, ki se bodo udeleževali v letošnjem predpustu veselih ženito-

Hranilnica in posojilnica Podljubeljem obrestuje hranilne vloge po 4¹/₂% in daje posojila po 5%.

Podlistek.

Iz popotne torbe.

(Spisal J. Trunk.)

(Dalje.)

Na razstavo v Seattle.

Kakor vse v Ameriki, so tudi železnice v primeri z našimi silno drage. Ob posebnih priložnostih pa nudijo popotnikom izredne popuste na vozni ceni, ker v Ameriki velja načelo, naj ljudje kolikor mogoče veliko potujejo.

Iz Št. Pavla v Seattle v državi Washington je 1913 angleških milj, torej nad 3000 kilometrov. Ker sem se jaz vozil še približno 1500 kilometrov dalje na jug, kakor bom opisal, bi bil moral brez spalnega voza plačati okoli 100 dolarjev. V Seatlnu je bila pa razstava in ob tej priliki sem plačal za to pot le 50 dolarjev. Zato nisem hotel zamuditi priložnosti in si ogledati še velikansk kos Amerike. Vožnja do Seatlna je trajala ravno 72 ur, torej tri dni in tri noči na brzovlaku. Za Pullmanov voz sem doplačal še 12 dolarjev. Brez teh vozov bi bilo nemogoče tako dolgo ostati na vlaku.

V torek, dne 29. rožnika sem se okoli 10. ure odpeljal iz Št. Pavla na Northern Pacific železnici. Ravno te dni je bila silna vročina na severozapadu, zato vožnja ni bila prijetna, posebno, ker je bil vlak vedno zavrt v meglo nadležnega prahu. Vlaki, ki vozijo skoz te kraje, imajo na koncu

„observations-car“, voz za razgled, od koder lahko opazuješ kraje.

Do postaje Moorhead se vozimo po Minnesoti. Na prerijah je tu več gozdov in vse je še bolj divje, vsekako pa lepo. Tu prestopimo v državo North-Dakota. Svet je mestoma podoben površju morja, kamor seže oko, ne vidiš ne griča, ne drevesa, sama nedogledna prerija! Tu se nahajajo kmetije, velike kakor četrt Koroške! Na eni sami njivi je do dvajset plugov na paro, vsak orje po 15 brazd, in brazde so dolge cele kilometre! Neverjetno, ko bi ne videl z lastnimi očmi. Večinoma se seje pšenica, katere se pridelava na teh planjavah neizmerne množine. Sedaj ravno cvetè in je pogled na njive brez konca in kraja jako lep. Med njivami so ograjeni pašniki, kjer se pase na stotine govedi. Ob progi so mestoma napravljene ograje, kakor na našem krasu, ker po zimi drviijo po planjavah silni sneženi viharji. Gorje človeku, katerega zasači tak „blizzard“, kakor te viharje imenujejo, na prostem! Odkrito povem, da bi ne hotel vedno biti na tem nepreglednem suhem morju.

Proti večeru je bilo na zapadu videti hudourje. Drugo jutro smo izvedeli, kaj je silovit naliv povzročil. Ko vstanem, je vlak stal v mestecu Glandive. Kraj leži v državi Montana in ima prav lepo okolico sredi prijaznih hribov. Stojimo in stojimo in nikdo ni znal povedati, zakaj. Končno izvemo, da je hudourje razdejalo železnični tir na več krajih. Ko odrinemo, vidimo umazano vodovje reke Yellowstone; kmalu pridemo tudi do kraja, kjer veliko delavcev popravlja tir. Zapazil sem, da prav nič niso

skrbeli za odtok vode in je ta morala razdreti tir, ki je na lahkem nasipu; saj posebno močno tukaj ne zidajo nikjer.

Od tod postaja svet vedno bolj gorat in lep. Goram pa manjkajo gozdovi, zemlja je videti peščena in suha. Tako je skoraj cela Montana; primanjkuje ji vode in zato je večinoma le za pašo in živinorejo. Ob progi je videti na tisočero ovac. Pastirji so na konjih — tu je dom „cow-boysev“ — kravarjev bi rekli, katere ima Amerikanec za same predrzne junake. Med njimi je mnogo Slovencev, ki služijo lepe denarje — življenje je pa trdo, dasi romantično.

Hribovje prav nič ni našemu podobno; vsepovsod je nekaj divjega. Tu pa tam se vidijo slike, kakoršnih bi si ne mogla ustvariti niti najbujnejša domišljija. Na golih višavah je videti cele trdnjave in razvaline starih gradov, in vendar je vse le gola narava.

Nad vse krasen je v teh krajih solčni zaton. Videl sem zahajati solnce na morju in v puščavi, a takih čudovitih barv nisem videl še nikjer. Žarki odhajajočega solca razprostirajo nepopisno veličastvo nad itak velikansko naravo, da žari vse kakor v čistem zlatu. Kako lepa je božja narava povsod!

V daljavi so se začeli svetlikati s snegom pokriti velikani Rocky Mountains gorovja. Žal, da je noč kmalu zakrila pogled na veličasten svet, skoz katerega smo se vozili. Železnica prekorači gorovje v višini 1691 metrov nad morjem.

Ko je zasvitalo, smo bili v Garrison, sredi gorskega sveta, ki me je povsem spominjal na naše kraje. Krasen je pogled na goro Powell

vani, da se pri gostijah vedno spomnijo ubogih naših obmejnih slovenskih bratov, ter sredi veselja nabere za sklad obmejnih Slovencev nekaj kronic. Kjer pozabijo na to svatje, naj bi jih spomnil na ta ženitovanjski narodni dar duhovnik. Kak lep dohodek bi imela naša narodna obramba vsako leto, ako bi se slovenska nevesta, slovenski ženin spominjala v svoji sreči na dan svoje poroke z 20-kronskim darom. Z lepim narodnim delom bi pričela novo svoje življenje, spremljana z blagoslovom obmejnih Slovencev. Po celi Sloveniji zavedne Slovenke, zavedni Slovenci, uvažujte ta klic! — Darovi naj se pošiljajo samo na naslov: „Slovenska krščansko-socialna zveza“ (Odsek za narodno obrambo) v Ljubljani.

Glavni porotniki za okrajno glavarstvo Beljak: Adolf Grum v Podkloštru, Jurij Schumy na Zilici; Peter Schwei, župan v Bistrici na Zili; trgovec z lesom Janez Milonig v Zahomcu; Jožef Pečnik, posestnik na Pečnici; Valentin Kojuč v Vrbi; Jožef Kovač, gostilničar v Lipaljavasi; Valentin Ehrlich, gostilničar v Lužnici; Janez Kranner, trgovec v Žabnici; Anton Erat, posestnik v Ukvah; Valentin Baumgartner, župan v Bačah; Janez Schiller, trgovec v Skočidolu. — Okrajno glavarstvo Velikovec: Nikolaj Girardis in Peter Skudl v Pliberku, župan Jurij Rudolf na Bistrici, Viktor Aichholzer v Guštanju, Gregor Razgoršek v Kotljah; Janez Stauder, župan v Libeličah, Rudolf Stopar in Tomaž Glantschnig v Možici, župan Pavel Miklavč v Vogrčah; Fric Capra, inženir na Lešah, trgovec Fric Filipowsky v Prevaljah, ravnatelj Hugo Steinbach v Prevaljah, Maks Punzengruber in Matija Wurzer v Črni, Alojz Dreo v Dobrlivasi, Janez Rotter v Galiciji, župan Janez Picej v Škocijanu, trgovec Jožef Plasch v Žitarivasi, župan Lukež Piskernik v Beli, župan Florijan Ellersdorfer, trgovec Kuster v Grebinju, Jožef Reš na Brankovci, Meinrad Giendl, Filip Karisch, Franc Majdič, Ernst Strauss v Velikovcu. — Okrajno glavarstvo Volšperk: Rajmund Tatschl v Kampachu; Rudolf Domaingo, gostilničar in Rudolf Kalcher, gozdar v Spod. Dravbergu, Franc Sajovic v Polheimu. — O priliki se pomenimo z okrajnimi glavarstvi, kako to pride, da je med porotnike vzeti tako malo naših zavednih slovenskih ljudi.

Graščino Gornje Trušnje pri Velikovcu sta dosedanja lastnika, gg. Fajdiga in Bartol iz Sodražice prodala gosp. Juliju Karglu iz Moravske. Imenovani je jako priljubljen ter konservativen značaj ter bodo našli tamošnji Slovenci v njem dobroga prijatelja.

Grabštanj. (Nesreča.) Tukajšnjemu trgovcu in posestniku Andreju Vilfanu so v celovski bolnišnici vsled neke bolezni odrezali eno nogo; v nevarnosti je še druga. Naše sočutje!

Grabštanj. (Občinske volitve.) V torek dne 4. januarja smo imeli občinske volitve. Zopet izvoljeni so, razen malih sprememb, vsi stari nemškonalni odborniki. Vkljub temu pa so bile volitve tako zanimive, da povzročajo živahno debato po gostilnah.

(4087 m), ki je vsa v snegu. Tudi bližnje, dasi ne tako visoke gore, imajo še široke lise snega.

Več kot deset ur se vozimo skoz gorovje po pokrajinah, ki se po lepoti lahko merijo z najdivnejšim naših krajev. Oko se ne more nagledati temnih gozdov, katere je tako dolgo že pogrešalo; prav našim so podobni. Samo, ko bi ne bilo toliko suhega drevja, ki kakor mrtvaške kosti na lepem pokopališču žali srce. Silne daljave gozda so uničene po požarih, katere nikdo ne more pogasiti. Krepkejša debela ostanejo sredi mladega naraščaja in pokvarijo lepoto gozda.

Ob reki Rocko River se vidi nekaj koč, „wigwams“ jim pravijo, Indijancev rodu Flathead, ki imajo tu svojo pokrajino. Nekaj žensk odkopava krompir na majhni njivici! Ubogi narod, ki nisi imel dosti moči, da bi si bil ohranil svojo domovino! Koliko bogatinov tujcev se masti pri bogastvu tvoje zemlje, in ti, domačin, stradaš tu med gorovjem v najhujši revščini, in čakaš, da v doglednem času mamka smrt položi ves tvoj rod k večnemu počitku. Žalostna usoda celega naroda.

Povsod krasne, dasi divje gorske pokrajine. Pri postajici Heron stopimo v državo Idaho, po našem „biser gorovju“. Sledi nekaj divnih jezer sredi gorskih pokrajin. Ko bi le gozd ne bil povsod tako opustošen! Coeur d'Aléne. Tudi tukaj stanuje indijanski rod „Coeur d'Aléne“, kateremu so ravno letos vzeli polovico dežele za nove naseljence. Železnica vodi ob koncu jezera čez lesen most, da je človeka strah, da se kaj ne zlomi. Amerikanec pa vedno misli, se ne bo; če se pa, se pa ne zmeni dosti; če drži le nekaj

Velikovec. (Mesečno zborovanje) društva „Lipa“ se je v nedeljo, dne 2. t. m., prav izbornobneslo. Obisk je bil zelo povoljen. Kanonik J. Dobrovec je v pravi luči pokazal namen nemških društev na Slovenskem, posebno „Schulvereina“ in „Südmarke“. Dokazal je tako iz prakse, kakor tudi iz nemških časopisov, da je posebno „Südmarke“ za nas Slovence protislovensko, protikatoliško in protigospodarsko društvo. Kdor podpira omenjena društva, ta je proti narodu, proti katoliški veri in pomaga uničevati slovenskega gospodarja. Kot drugi govornik, č. g. župnik Fr. Treiber, omenja, kako se v novejšem času deluje za zedinjenje vseh Slovanov v verskem oziru, da bi se slovanski razkolniki povrnili v naročje katoliške cerkve. Pristopilo je na novo 6 udov. Končno so vrla dekleta uprizorila šaloigro „Čašica kave“, ki je povzročila veliko smeha. Igralke so naravnost izvrstno rešile svoje uloge; posebno se mora pohvaliti gospa Vrček; njeni dekli Liziki pa je posebno dišala kava. Omeniti moramo, da so dekleta in fantje, ki tako uspešno sodelujejo pri društvu „Lipa“, skoro izključno učenke in učenci „Narodne šole“ v Šent-Rupertu. Uspehi narodne vzgoje se že kažejo. Vrlo naprej!

Velikovec. (Predpustna veselica), kakor smo javili že zadnjič, se vrši v nedeljo, dne 23. januarja, ob polštirih popoldne v „Narodnem domu“. Spored je letos zelo zanimiv. Govoril se bo šaljiv govor, tamburanje se bo menjavalo s šentpetersko godbo in petjem. Uprizorila se bo šaljiva igra, kakor druga leta bo tudi letos šaljiv govor in srečolov (tombola) z raznovrstnimi dobitki. Nastopili bodo tudi gostje iz Azije in Amerike. Nazadnje je prosta zabava. Vstopnina znaša za osebo 60 vinarjev, za člane družin pa po 50 vin. Ker se čisti dobiček obrne v dobrodelne namene, se preplačila hvaležno sprejemajo. Za smeh in kratek čas je dobro preskrbljeno. Poleg tega se bodo videle tudi imenitne reči v narodnem muzeju, in „ribji lov“ bo kratkočasil obiskovalce. Torej na veselo svidenje dne 23. jan. v „Narodnem domu“. Dobitki in drugi prispevki se naj pošiljajo Jožefu Dobrovcu, kanoniku.

Velikovec. („Narodna šola“ in nasprotniki.) Presijajna zadnja božičnica naše „Narodne šole“ je naše narodne nasprotnike tako razburila, da so prišli ob vso pamet. Veliko središče je naše mesto, od vseh strani drže ceste semkaj. Kvatrna sredi je, že je nastopil mrak, božičnica „Narodne šole“ je ravno končana, in glej, po vseh cestah na stotine slovenskega ljudstva, ki se vrača domov nad vse navdušeno nad sijajno uspelo slavnostjo, potrjeno v narodni zavednosti in v prepričanju, da je le ista šola prava, ki temelji na podlagi materne jezika. Obermihelnom v nemškem „Volksratu“ v Celovcu se zgrbančijo čela in polni nevolje se spravijo nad svoje nemške bratce v Velikovcu. Kje ste vendar, vi narodni lenuhi? Izgledujte se nad nami Celovčani, do malega vso celovško okolico smo že ponemčili s pomočjo nemških šol. A kako je pri vas doli v Velikovcu? Ponemčenje okolice ne samo nič ne napreduje, ampak okoliški Slovenci se še čedalje bolj probujajo, da, celo Slovenci v

časa. — Pokrajina zgubi dosti na gorski lepoti in postane zelo enolična. Prav kmalu prekoračimo mejo države Washington, katero imenujejo „vednozeleno“, ker ima mnogo krasnih gozdov. Mesto Spokane je staro komaj 30 let in ima okoli 50.000 prebivalcev; okolica je lepa in jako rodovitna. Na farmah so cele trume Kitajcev, ki delajo za majhen denar. Zemlja, po kateri vozimo, je navidezno gol pesek, suha kakor treska, a nad vse rodovitna, če ima dosti vlage. Menda bodo ob reki Columbia naredili velikanske zavrtornice ter planjavo napajali; cena zemljišč zato hitro raste. Kamor oko seže, je videti le suho pečeno zemljo, na kateri raste neka vrsta žajbelj. Pri Pasco gremo čez reko Columbia. Onkraj so zopet borne bajtice Sakima-Indijancev in nekaj rodovitnih dolin. Železnica se dviga proti Kaskadam, ki nam kažejo bele glave svojih gorskih velikanov. Napoči tretja noč. Do ranega jutra drčimo navzdol in ko se vlak ustavi, smo na bregu Tihega morja — v Seatlenu.

Tudi na ameriških železnicah je 72urna vožnja utrudljiva, posebno v prahu in vročini. Ko sem vse opravil in stopil iz voza, je solnce razlivalo svoj svit nad mestom, morjem in pokrajino. — Seattle je komaj 50 let staro mesto, in vendar šteje nad 300.000 prebivalcev, — vse kaže, da postane to mesto drugi New York ob Tihem morju. Lego ima naravnost krasno. Ko si ogledam znamenit, ves z marmorjem obložen kolodvor in spodnje mesto, ki lahko tekmuje z Broadwayem v New Yorku, grem na višino, kjer stoji krasna katoliška cerkev, ki nadkriljuje celo mesto. Na stavbo, za katero so dajali tudi drugo-

mestu se organizujejo. Ali ne vidite te preklicane „Narodne šole“, ta je vsega kriva, tedaj hajd nad njo! In res, v mestu završi, signali brambovcev se čujejo, in nemški Mihelčki hité ven v Št. Rupert z lažnivo brizgalnico gasit veliki tam nastali narodni požar, ki preti vpepeliti vse mesto. . . . Stara prijateljica koroških Slovencev, strupena „Bauernzeitung“, pravzaprav „Lehrerzeitung“, ker so njeni najmarljivejši dopisniki naši nemškoliberalni učitelji, radostno odpre svoje predale in posveti naši božičnici kar dva članka. Dopisnik, ki je najbrže oba ta članka pregrešil, je nam dobro znan, to je naš stari prijatelj g. Albin Vesekdo. Saj se vse ujema, iskren prijatelj, da, celo pribočnik poslanca Nageleta je g. Vesekdo. O priliki kroži tudi po naši okolici, razgovarja se z učenci „Narodne šole“, oziroma njihovimi starši in seveda dobi take odgovore, kakoršne jim on sam sugerira ali po slovensko rečeno podtika. Čujmo, kaj piše gosp. Vesekdo o naši šoli. Šola je čisto za nič, otroci ničesar ne znajo, uspeh šole je celo pod ničlo. Da ima šola sploh še kaj otrok, zato se ima zahvaliti edino le božičnim darovom. — Pa ta sijajna božičnica, ta krasna igra, med tem, ko je bila nemška božičnica v mestu tako nepomembna, da, klavrna. Čujmo, kako si g. Vesekdo to razlaga. To je nemogoče, pravi, tako obsežno slavnost v tako kratkem času prirediti, to se more le zgoditi na račun zanemarjenja šolskega pouka. Potem se spravi na našega gosp. poslanca Grafenauerja, ker je v svojem zadnjem govoru v državnem zboru rekel, da je imel dve svojih hčerk v naši „Narodni šoli“ in je z njunim uspehom zelo zadovoljen, ker znate oba jezika enako dobro. To je, pravi dopisnik, nemogoče ali k večjemu je to izjema samo pri teh dveh otrocih. Končno navede kot glavni dokaz, da je naša šola ničvredna, dejstvo, da vsako leto toliko otrok odpade v mestno nemško šolo. Na vsa ta očitavanja je naš odgovor prav lahek. Kar uspeh naše šole zadene, sklicujemo se na izid lanskega nadzorovanja po g. c. kr. okrajnem šolskem nadzorniku, ki je izjavil, da je uspeh v prvem, tretjem in četrtem razredu prav dober, v drugem razredu pa, ki je bil z otroki prenapolnjen, dober. Hčerki gosp. poslanca Grafenauerja sta pa napravile odpustno skušnjo v sosedni javni šoli v Šmarjeti pri Velikovcu, in sicer z odliko. Tedaj sodba teh dveh faktorjev je gotovo nepristranska, saj g. Vesekdo mora sam priznati, da niti naš g. okrajni šolski nadzornik, niti gg. učitelja v Šmarjeti nista pristaša naše slovenske stranke. Tedaj g. Vesekdo, zdaj vidite, kako ste se v svoji divji strasti, kolikor mogoče naši šoli škodovati, še urezali. Zapomnite si: „blinder Eifer schadet nur“ in tudi ta-le slovenski izrek: „laž ima kratke noge“. Da bi pa naša šola radi priprav za božičnico šolski pouk zanemarjala, to je navadno obrekovanje. Saj veste, g. Vesekdo, da je pisarna g. nadzornika naši šoli najbližja in mora naša kakor vsaka druga šola vsak trenutek pripravljena biti za nadzorovanje. Potrudite se raje zaspani nemški Miheljni še vi tako, kakor učitelstvo naše šole in boste tudi imeli sijajno slavnost. Dalje, ako bi res samo božična slavnost naši šoli otroke pridobivala, zakaj tedaj

verci, je ponosen cel West. Razgled odtod je veličasten. Mesto leži na bregu zaliva in jezera Washington z naravnost veličastnim ozadjem po-bočnega gorovja s snegom pokritih Kaskad. Oko je užaljeno le, ker gozd povsod kaže rebra na pol strohnelih gozdnih velikanov.

Na razstavo ta dan nisem šel, pač pa par dni pozneje. Združen je cel zapad, tudi Kitaj in Japonska, posebno je znamenito vse, kar je iz Alaske. Lahko trdim, da sem videl tu pol mesta.

Popoldne sem se odpeljal še kakih 60 milj proti jugu v Enumclaw, kjer župnikuje naš rojak č. g. A. Mlinar med Slovenci in Poljaki sredi veličastnega pragozda pod snežnim velikanom Ut Rainier. Na predzadnji postaji so me pustili zadi, ker nisem bil v prvem vozu. Hitro telefoniram prijatelju in ne traja dolgo, ko prifrka iz temnega gozda s svojim „glavopobilom“. Ker so v gozdovih še medvedje in je bila že noč, je Lojze oskrbel „kurašboser“ za moje boječe srce — a ker je menda tudi njegovo srce močno utripalo v temnem gozdu, se je „čutara“ razbila — in zdaj pa delaj si korajžo! Dobro, da ni bilo medvedov, pač pa je drugo jutro mijavkal majhen maček! (Dalje sledi.)

Zahtevajte „Mir“ po vseh gostilnah!

Priporočujemo našim družinam
Kolinsko cikorijo.

ni nam mestna nemška šola, ki že več let božičnice prireja in celo že mnogo let ubogim otrokom po zimi gorko juho daje, kar se pri nas do letos ni zgodilo, radi tega otrok odtegnila. To se pa ni zgodilo, zakaj naša šola šteje zelo veliko, namreč 220 otrok. Končno moramo trditev, da toliko otrok vsako leto iz naše šole v nemško mestno šolo odpada, kot veliko pretiravanje odločno zavrni. Saj „Mir“ vsako leto začetkom šolskega leta objavlja našo šolsko statistiko. Navadno je število odpadlih otrok tako majhno, da je smešno sploh o tem govoriti. In ako izjemoma kako leto nekoliko več otrok odpade, se temu prav nič ni čuditi. Saj dela vse zoper našo šolo, kar v Velikoven nemško lazi in gre, strastno se od strani naših nasprotnikov rogovili pri šolskem popisovanju in v mestnih prodajalnah in gostilnah so nasprotniki neprestano na delu. Najsijajnejši dokaz, da je naša šola popolnoma na svojem mestu, je ravno besno napadanje nasprotnikov, naša šola je glavna obramba zoper ponemčevanje, ona je očiten protest zoper pogubni, naš slovenski narod moreči koroški šolski sistem. Zavoljo tega, Slovenci, oklenite se tem tesneje naše „Narodne šole“, ljubite in varujte jo!

Št. Danijel. (Boj za šolo.) Našo pritožbo radi učnega jezika na naši šoli v Št. Danijelu je c. kr. naučno ministrstvo zavrglo. Občinski odbor in krajni šolski svet sta sklenila vztrajati v boju in vložiti zdaj pritožbo na c. kr. državno in upravno sodišče na Dunaju. Za Korošce je dolga pot do pravice. Upamo pa, da bomo vendar prišli do zaželjenega cilja.

Prevalje. (Ponesrečen bal.) Prevaljsko „slavno“ pevsko društvo je napravilo preteklo soboto bal. Aranžerji so računali na ogromno udeležbo in lep dobiček, pa so se uračnili. Bal je imel popoln fiasko. Vzrok so temu tisti Nemci, ki ne marajo več trobiti v rog sudmarkinih hajlovcev in pa ti preklicani Slovenci, ki so vendar enkrat postali tako pametni, da ne marajo več delati štafaže gotovim ljudem.

Prevalje. Trgovca R. Zimmerl je zopet postavil v izlozbi svoje trgovine čaše z barvami izdajalske frankfurterice. Če mož meni, da bo to vabilo v njegovo trgovino Slovence, ki se vedno bolj zavedajo svoje narodnosti, se seveda moti. Sicer je pa to čisto njegova zadeva, če hoče imeti za odjemalce same Nemce.

Železna Kapla. (Smrtna kosa.) Hud udarec zadela je ugledno in narodno Pasterkovo hišo na Beli v petek, dne 7. t. m. zjutraj, ko je po kratki hudi pljučni bolezni za vedno zatisnila oči nje skrbna gospodinja, zglebna žena in dobra mamica treh majhnih otročičev — v 34. letu svoje starosti. Kako priljubljena je bila rajnka pri vseh, pokazal je veličasten pogreb, ki se je vršil v nedeljo po drugi maši. Toliko ljudi že dolgo ni bilo videti na našem pokopališču, pa tudi pri malokaterem pogrebu se je pretočilo toliko solz, kot se jih je pri tem. — Naj uživa večni mir nad zvezdami!

Borovlje. (Naši veseljaki) so večkrat, posebno v zgodnjih urah zjutraj, v nemajhni zadregi, ker jih mož postave spravlja spat. Ko bi pa bili tako prebrisani kakor prijatelji boroveljskega župana, bi čisto mirno do 4. ali 5. ure zjutraj lahko sedeli pri „fuzelnu“ in se veselili. Njegovi prijatelji se dajo ob določeni uri od moža postave postaviti na cesto. Mirno, kakor se spodobi, gredo nazaj na dvorišče in čakajo tam, da odide „mesec“ za bližnjo hišo, potem pa skozi okno poskačejo nazaj in postavi je dano zadoščenje. To se pravi, človek si mora postaviti samo prav razložiti, pa je pomagano njemu in — postavi.

Škocijan. (Razno.) Lansko leto je bilo pri nas rojenih 42, umrlo jih je 22 in poročenih je bilo doma 8 in v drugih župnijah 5 parov. Župnika Ražuna stric, Ražunov oče Matevž, in njegova žena Helena roj. Šumah, sestra bivšega komendatorja na Rebrci, in potem Jurij Mohor, znani rodoljubni kmet na Žamanjih, ter njegova žena Marija roj. Brežjak, so bili lani na vrsti, da bi slovesno obhajali svoje zlate poroke, a so jih v svoji skromnosti opravili bolj na skrivnem v domačem krogu. Ponižnost, pravijo, je lepa čednost. — Poročena sta bila dne 10. januarja na Žirovnici Hajažev Franc Kačnik in Irandofova Marija Hojzel. Za pustno nedeljo se pripravljata naša moška in ženska mladina na dve lepi gledališki igri, ki ji naj nadomestita pustni ples. Lepa misel.

Želinje pri Velikoven. (Taki so.) Na sv. Štefana je hotelo prirediti naše izobraževalno društvo v pd. Kramarjevi gostilni malo zabavo z igrami, tamburanjem in petjem. V zadnjem času pa je gostilničar društvu odpovedal prostor. Rekel je, da mu je pisal nekdo, kogar imena pa ne mara povedati, da bo imel silno veliko škodo, če da društvu prostor. Ker sicer ne more kdo g. gostilničarju napraviti veliko škode, se zdaj

splošno govori, da se gre tukaj zaradi koncesije žganja. Vsled spremembe posestnika Vundrove graščine je zapadla stara koncesija pri pd. Petrovi gostilni, ki spada k tej graščini, in zdaj se oba gostilničarja Peter in Kramar potegujeta za novo koncesijo. Občina priporoča, kogar sama hoče. Govori se pa zdaj splošno, da je kdo izmed občinskih odbornikov pisal Kramarju, da ga ne bodo priporočili, če da prostor za društveno zabavo. Vprašamo, ali je to res? Ali je mogoče, da se na ta način priporočajo koncesije? Če je to res, potem je to najhujša krivica nasproti nam. Pri nas še velja kot v srednjem veku: Če ne tuliš z nami, ti nastavimo past na vrat.

Dobrlavas. (V posnemanje društva.) Naše izobraževalno društvo sklenilo je na predlog odbornika Davorina Vastel naročiti liste iz vseh slovenskih pokrajin. Dobra misel! Treba nam je spoznavati tudi razmere Slovencev v drugih deželah, ako hočemo doseči medsebojno sporazumljenje. Naj bi to upoštevala tudi druga društva! Posebno bi bilo želeto, da naročijo izvenkoroška društva naš „Mir“, da bodo tudi na Kranjskem, Štajerskem in v Primorju vedeli, kako se godi Korošcem pod nemškim bičem.

Vovbre. (Letni račun) krstov, pogrebov in porok: Poročenih leta 1909 je bilo 5 parov; krščenih pa 16 fantkov in 9 deklic, med katerimi nezakonskih 9, to je 36%; umrlo je 6 fantkov pod 6. letom in 8 odraslih moških, 4 deklice pod 6. letom in 4 odrasle ženske, skupaj 22 pogrebov. Najstarejši, ki je umrl, bil je 80 let star, 1 so je obesil (tujec), 1 utopil, in 1 ubil.

Št. Vid v Podjuni. (Zborovanje društva „Trte“.) Kaj takega, kakor je bilo v nedeljo, dne 2. t. m., naša Rikarjavas pač še nikoli ni videla. Zbralo se je ta dan nad 300 ljudi v novih, lepih prostorih Mohoričeve gostilne, kjer je priredilo ta dan kršč. soc. izobraževalno društvo „Trta“ iz Žitarevasi svoj shod, združen s tremi igrami. Z največjo pazljivostjo smo poslušali vlč. g. Smodeja, ki nam je v svojem govoru pojasnjeval, v čem da obstoji prava narodnost. Najlepše in pa, kar je gotovo največ ljudi privabilo, je bila igra „Na betlehemske poljanah“, katera je napravila na vse navzoče globok vtis. Lepi angelci, ubrano petje, primerna, nalašč za to narejena obleka, kakor spretnost igralcev je marsikoga do solz ganilo. Za smeh in dobro voljo ste bili pa šaljivi igri: „Zdaj gre sem, zdaj pa tja“ in pa „Ženin Miha“; za zabavo so skrbeli tudi tamburaši. Tega dneva se bomo dolgo spominjali. Hvala vsem, kakor vsakemu posebej, ki je pripomogel, da se je vse tako lepo izvršilo. Pa kmažu zopet kaj! Želeti pa bi bilo le, da bi se mi Št. Vidčani sami postavili!

Grebinijski Klošter. V „Štajercu“ in drugih liberalnih nemških časopisih se čenča radi občinskih volitev v Grebinju, da je naša stranka zavrgla g. deželnega poslanca g. Ellersdorfer, dočim je bil od nemškonacionalne stranke izvoljen v odbor. To postopanje naših ljudi se slika kot nehvaležnost, maščevanje in Bog ve kaj še. Na te laži in obrekovanja odgovarjamo sledeče. Pred volitvami nam je gospod poslanec izrecno in odločno zabičal, da ga v slučaju, ako ne zmagamo v III. volilnem razredu, v II. razredu pod nobenim pogojem ne smemo kandidirati. Povedal je tudi vzrok, katerega zdaj še ne objavimo; če pa bodo nacionalci za naprej še rili, ga bomo objavili. Toda zdaj že rečemo, da tega vzroka nemčurji ne bodo veselili. Mi smo padli, ker je bil po gotovih ljudeh napravljen strašen pritisk na vse od barona odvisne ljudi, ki so prišli do zadnjega k volitvi; zakrivila je poraz tudi brezbriznost naših volilcev, katerih je čez 170 ostalo za pečko. Ti ljudje, ki so sicer jako občutljivi, ko jim gre za žep, so spali, ko je šlo za to, kdo bo za tri leta z občinskim, to je njihovim denarjem gospodaril. Da grofi, baroni nikoli niso bili naklonjeni kmetom, o tem prepeva že vsak vrabelj, le samo teh 170 zaspancev tega še ne ve. No, če ne vedo tega, bodo že v kratkem občutili. Kako so nasprotniki agitirali, kaže sledeč slučaj. Lovca Krainer na Krčanjah je dejal neki ženski: „Sie müssen mir die Vollmacht geben“. Ko smo dotičnega lovca osebno na dan volitve prijeli, se je zagovarjal, da mu je bilo tako ukazano. Vprašamo zdaj Mannerja: Ali Vi dajate svojim podložnim taka naročila?

Tolsti Vrh. (Orožniška postaja.) Naša občina je dobila z novim letom orožniško postajo, ki je nastavljena v novi, prav krasno opravljeni občinski hiši. Le-ta je na lepi legi tik trga Guštanj. Nova postaja se imenuje „Javornik-Tolsti Vrh“ in jo oskrbuje zdaj dva orožnika.

Železna Kapla. (Posnemanje vredno.) Naši vrli fantje in dekleta, udje izobraževalnega društva, priredili so na Šentjanžvo m. l. pri znanem narodnjaku Vinklu na Lepenu lepo domačo veselico. Predstavljali so zabavno igro: „Ne kliči vraga“, in reči moramo, da so svoje

uloge prav dobro rešili, vkljub temu, da so se sami vežbali, so večinoma še le prvokrat nastopili. Mladenič Vinko Pečnik je v navdušenih besedah izpodbujal k združenju in k skupnemu narodnemu delovanju; dekleta Jerči in Angela Pečnik ter Barbara Meglič pa so nastopile z lepimi deklamacijami. Na tako mladino lahko ponosno zre slovenski narod, vsa čast ji! Bog daj koroškimi Slovincem veliko tako navdušenih fantov in zavednih deklet, pa tudi več tako dobrih slovenskih hiš, kakor je Vinklova, potem se nam ni treba bati ničesar.

Guštanj. (Volitve.) Imeli smo pred nekaj časa občinske volitve, pri katerih so „zmagali“ po stari navadi fužinarji, ali kakor tu pravimo „verkovci“. Bilo je zoper volitve nekaj pritožb, ki so pa bile seveda ovržene! Za župana je bil dne 8. t. m. zopet izvoljen gosp. V. Aichholzer, uradnik v fužinah.

Prevalje. (Božičnica.) Od mladih in starih težko pričakovana božičnica našega delavskega društva je nad vse sijajno uspela. Prišlo je od blizu in daleč toliko gostov, da Kristanovi dvorani nista mogli vseh obseči in je moralo več odličnih gostov oditi, ker niso dobili prostora. Slavnost otvori društveni tajnik, pozdravi pristrčno došle goste in se zahvali dobrotnikom za obilne darove ter pozivlja društvene ude, naj se vsekar skažejo vredne tolike naklonjenosti s tem, da stojijo neomajni kot mogočno drevo v viharjih bojih za skupne vzore. Nato sta ljubko deklamovali dve deklici, ki sta nas v duhu popeljali k detetu Jezuščku, nadebuden deček pa nam je v verzih voščil srečno novo leto in nas izpodbujal k resnemu delu za blagor skupne domovine. Slavnostni govornik, č. g. Rozman, začne nato izvajati vznešene misli, ki se porajajo ob svitu božičnega drevesca; spominja na darove, katere je prinesel Zveličar posebno delavskemu stanu, katerega je osvobodil s svojim nebeškim naukom izpod jarma sužnosti in ga posvetil z delom svojih rok. Dolžnost vsakega delavca je zato, da ostane zvest svojemu največjemu prijatelju, Kristusu, zvest pa tudi društvu, ki stoji na stališču njegovih vzvišenih naukov. Kristus je prava luč, ki je posvetila v temo poganstva. Naj bi se škoro enkrat zasvetila tudi lučka spoznanja v glavah onih, ki skušajo izvoditi delavski stan v temo starega poganstva, svečica pravičnosti pa v glavah onih ljudi, ki hočejo ukovati naš narod v verige nemčurjskega liberalizma. To se bo pa zgodilo gotovo, če vsak Slovenec stori svojo dolžnost. Društveni tajnik se zahvali govorniku za izboren in podučljiv govor ter izpodbuja ude k vztrajnemu delu, da privedejo v svoje društvo tudi one zaslepljene tovariše, ki so začeli obračati hrbet svojim voditeljem, ki slavijo požigalca in morilca Ferrerja za svoj vzor. Po teh sklepnih besedah, ki na nekatere navzoče rdečkarje gotovo niso prijetno učinkovale, so se razdelila med ude lepa božična darila: vsak je dobil kos finega, belega platna. Tudi šaljiv srečolov je marsikoga presenetil, če že ne osrečil. Nazadnje se je vršila še licitacija zares lepih daril, med kojimi se je najbolj odlikovala dragocena posoda (service) za kavo, podarjena od gospoda Lahovnika, in pa licitacija dosejaj najbogatejšega božičnega drevesa. Pri licitaciji so tekmovali med drugimi posebno gg. duhovniki; najhujši pa je bil č. g. kaplan Ogris in tudi č. g. Truppeju iz Pliberka privoščimo mnogo počitka na sicer lepem, a dragem stolčku. Omeniti moramo še, da so med posameznimi točkami prepevali domači pevci pod tajnikovim vodstvom lepe, a težke pesmi uprav mojstrsko. Hvala jim! Hvala pa tudi vsem dobrotnikom, ki so pripomogli k lepi božičnici, kakor č. g. Kesnar, Križaj, Serajnik, Rozman, Sekol, Šenk, Lavrinec, Ogris, Truppe in gg. Lahovnik, Peravic, Mačič, Kristan, Čebul, Jansekovič, Gostenčnik, Žagar, Knez, gospe Vizijakovi ter vsem drugim. Na svidenje pri prihodnji božičnici!

Brdo ob Zili. Dopisniku „Bauern-Zeitunge“ od 7. t. m. odgovarjam: Na Brdu je leta 1893. uničil požar ravno tisti del vasi, v katerem je voda najbližje. Upaš si li trditi, da so ustavile ogenj požarne brambe same in so ljudje, kateri ne spadajo k požarnim brambam, pri požaru držali roke križem na hrbtu ali v žepu? Ni se li ustavil ogenj še le tam, kjer je vas lokalno pretrgana? Ako pa je bilo vode dovolj in so požarne brambe v resnici tako „fortšritlih“ izurjene, kakor da soditi tvoj dopis v „B.-Z.“, zakaj niste rešili posestva onega gospodarja, ki je po svoji lastni krivdi izgubil pravico do zavarovalnine? On je bil vendar celo načelnik požarne brambe na Brdu in vedel je, kako stoji v tem oziru z njim. Slabo spričevalo strokovni izobrazbi brdskega „fajerbera“ pa je, če potrebuje od Brda do Braničnika eno in pol ure. Dolžnost požarne brambe je, take nedostatke odstraniti in — praznike posvečevati. Vaš „bal“ pa ni pripraven, dokazati niti prvo niti drugo. Na vse

Vaše zdravje

si ohranite! Oslablost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, mišice, kite se okrepijo, spanec ozdravi, Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

druge „fortšritlih oslarije“, objavljene v zgoraj imenovani številki „B.-Z.“, bodi povedano dopisniku: Napravi kolo in si ga na čelo obesil, mogoče potem spoznaš, da ima tvoje brate „Miklavčič.“
Fr. Grafenauer, drž. poslanec.

Brdo v Zilski dolini. (Kdo je gospodar v Janšicovi gostilni?) Čudne reči se godijo na Brdu. Gostilniška koncesija na Janšicovi gostilni je prišla na licitacijo, ker je nje lastnik še mladoleten. Misli bi človek, da jo bode dobil tisti, ki bode največ ponudil. Največ je ponudil neki Nemeč iz Beljaka; in vkljub temu je okrajna sodnija v Šmohorju dala gostilno Petru Linderju, pivovarnarju v Šmohorju, ki je manj ponudil. Ali je to prav? Zakaj se pa potem licitira, če sodnija more gostilno samovoljno dati komur hoče? Zakaj se je to zgodilo in zakaj se ni zahtevalo kavcije od licitantov? Oni Nemeč iz Beljaka je pač pravcoljuben človek in se je zavezal, da bo njegova gostilna nepristranska, da bo naročeval tudi krščanske liste, kakor „Mir“ in „Landbote“, in zato je ni smel dobiti. Zdi se, da je tako ukazala „Südmarka“, in tako je moralo biti. Najemnik in gostilničar je torej pivovarnar Linder v Šmohorju, ki pa sam ne more voditi gostilne; zato ima zaračunjeno natakario, in sicer sestro Martinjakove žene. Od tega časa se obnaša nadučitelj Martinjak kot gospodar v tej gostilni. Če koga vprašaš: „Kdo je zdaj gostilničar pri Janšicu?“ dobiš odgovor: „Naš šumašter.“ Da je res tako, je priznal Martinjak sam; ko je bil dne 27. grudnia 1909 ples brez licence in so se vinjeni gostje začeli robiti, jih je Martinjak pomirjeval in rekel: „Jaz sem gospodar v hiši!“ Prav dobro mu je neki vojak odgovoril: „Vi niste gospodar, vas dro poznam, vi ste lerar, vi slišite tja v šoli!“ Mi pa pravimo: „Martinjak po pravici ni gospodar v Janšicovi gostilni; toda obnaša se kakor gospodar, in je zato tudi odgovoren za vse, kar se v tej gostilni godi!“

Nesreča v Rablju. Minolo soboto opoldne se je zgodila v Rablju čisto nepričakovana nesreča, ki je napravila med domačim prebivalstvom velik strah. V Rablju se nahajajo državni rudniki in rudniki grofa Henckla. Državna rudniška bolnišnica se je nahajala nad rovom rudnika grofa Henckla. V soboto opoldne se je naenkrat odprla zemlja ter se je v njo pogreznila rudniška bolnišnica s sedmerimi osebami kakih 15 do 20 metrov globoko. Od tehnične strani se je že opetovano opozarjalo na nevarnost rudništva za celi okraj. Parkrat so se že v prejšnjih letih pojavile na površju zemlje male odprtine, ki pa so jih sproti zasuli. Vsled bobnenja in hrupa, ki je nastal pri nesreči, so bili ljudje zelo prestrašeni in so bežali iz hiš na prosto in so prenočevali na prostem. Oskrbništvo rudnika je takoj ustavilo vse delo v rudniku, ker se je bilo bati, da bi se ne zgodila tudi v rovih nesreča. V bolnišnici je bilo ob času nesreče sedem ljudi, ki so seveda vsi mrtvi. Če bi bili ostali sicer nepoškodovani, kar ni verjetno, jih je voda zalila, ki se je začela nabirati v odprtini. Med žrtvami je zdravnik, vrl češki narodnjak dr. Vesely, ki je nekaj minut pred nesrečo stopil v hišo, njegova žena, s katero je bil poročen še le dve leti, edina hčerka Jaroslava, rojena 25. vel. srpana 1908. Pri zdravniku ste služili dve deklici, Antonija Černuta iz Loga in Valburga Eichletter iz Bele peči. V hiši sta stanovala tudi umirovljeni orožniški postajevođa Langsteiner in njegova žena, ki sta stregla bolnikom. Bolnika ni bilo nobenega v bolnišnici. Na čuden način se je rešil kovaški vajenec Ernest Bierkopf. Bil je ravno pri kosilu, in ko je slišal pok, je ubil šipe na oknu in skočil skozi okno. Ko se je ozrl, je videl Landsteinerja in njegovo ženo, kako sta se pogreznila v globočino. O vzrokih nesreče domnevajo različno. Najbolj verjetna je vest, da so rudarji pod zemljo razstreljevali kako skalovje in so se vsled tega nezadostno obzidani prostori v rudniku zasuli. Preiskava bo vzrok že dognala. Preiskavo vodi ministerjalni svetnik dr. Posch z Dunaja in rudarska svetnika Rothy in Okorn.

Beljak. (Drava.) Dobrodelno društvo „Drava“ je podpiralo v preteklem letu več dijakov visokoin srednješolcev. Deloma se jim je dajala redna mesečna podpora, deloma v prostih obrokih. Nadalje enega poštnega praktikanta in enega orglarskega učenca v Celju, doma iz Št. Danijela nad Pliberkom. Za več ljudskih knjižnic smo naročili knjige. 200 K se je dalo za „Tamburaški dom“ na Brnci. Skupnih izdatkov je bilo 700 K 93 vin. Gotovine je ostalo koncem leta 941 K 89 vin. Prosimo rodoljube, da se ob raznih priložnostih spomnijo društva, da ne nastane polagoma v blagajni suša, kakršna je bila v Egiptu sedmo nerodovito leto. Posebno priporočamo tudi narodni kolek, ki je bil dosedaj glavni vir dohodkov in bo, upamo, tudi zanaprej. Vsem blagim podpornikom izrekamo v lastnem

imenu in v imenu podpirancev: „Bog povrni tisočerkokrat!“
Odbor.

Bače. (Tukajšnje jezero), ki ima tako lepo lego, z zelenim otokom, obdano od megočne Jepe, ki je, odkar je otvorjena karavanška železnica, daleč po svetu znano, je pred par dnevi popolnoma zamrznilo, tako da se zdaj po njem veselo drsajo in vlečejo ribiči svoj bogati plen iz njegovega dna. Le škoda, da je tuja last — last Nemcev.

Drobojle pri Baškem jezeru. (Mlad potep.) Pretečeni teden se je priplazil k pd. Švajnu nek mlad nemški potepuh, prosil je prenočišča, češ, da hoče drugi dan pri kovaču v službo stopiti, ker je iznučen kovač. Dobrodušna gospodinja, nič hudega sluteč, ga sprejme pod streho, ga dobro pogosti in mu odkaže ležišče za pečjo. Drugi dan ob pol peti uri zjutraj pokliče gospodinjino, ki je tudi v sobi spala, naj mu otvori duri, češ, da hoče iti na stran. Gospodinja mu odpre in gre nazaj v sobo. A kako se prestraši, ko obleče gornje krilo in potipa v žep, ko ni bilo v njem denarnice z vsebino 11 kron. Ponoči, ko je gospodinja spala, je izmaknil denarnico in na tak način popihal iz hiše. Videli so ga ljudje iti proti Brdu, kjer je pri gostilničarju Čebulu kupil merico žganja in se napotil potem proti Pečnici, kjer so ga v bližini cerkve našli spečega; zraven sebe je imel še frakelje žganja. Denar je sicer moral dati nazaj, a manjkale ste 2 kroni.

Drobojle. Tukajšnjemu posestniku Majarju je nedavno poginila lepa krava. Omenjeni občuti škodo tembolj, ker mu je predlanskim celo pohištvo pogorelo.

Žvabek. (Odgovor.) Mirno in zastopno smo živeli v našem kraju; pa pridejo drugi časi in drugi ljudje in ž njimi druge sege. Tako je čutil neki dopisnik potrebo, napasti tudi mojo osebo v „Unterklärntner Nachrichten“ in v „Štajercu“. Naj mu odgovorim na kratko v pojasnilo: Gospod dopisnik pišeš, da je nekaterim ljudem šola strašen trn v očeh. To ni res, pač pa je res, da je sedanji učitelj vsem oster trn v očesu. Kličeš sv. Petra na pomoč, da bi poslal več luči v Žvabek, jaz pa prosim sv. Duha, da bi te razsvetlil, oba skupaj ti bodeta menda vendar razsvetlila glavo, če je v nji še sploh mogoče kaj razsvetliti. — Pišeš, da župnik misli, bere in skrbi za celo občino. Brati in misliti se nčijo otroci vendar v šoli. Gosp. dopisnik, menda pač nisi kakšen učitelj, ker gorje otrokom, ki bi jih ti vzgajal! — Potem pišeš o ubogih Sušanih, ki morajo plačevati od težko pridelanih krajcarjev meni 700 K za oskrbovanje. Res je sicer, da morajo Sušani vzdrževati župnijo, ker so jo sami ustanovili, res je, da niso Bog ve kaki bogataši, res je, da polje ni najrodovitnejše, res je pa tudi, da oni davno niso tako ubogi na duhu, kakor ti, gosp. dopisnik! Ker znali so si že zdavnaj pred tvojim nasvetom pomagati, da plačujejo iz lastnega le okoli 150 kron. Kar se tiče ustanovljenih sv. maš, lahko dobiš, gosp. dopisnik, pojasnila pri vizitatorju, mil. g. proštu v Spodnjem Dravbergu ali pa pri knezoškofijstvu. Vzdigam denar za ustanove pri c. kr. davkariji in odpošiljam drugam, da se sv. maše tam berejo, v kolikor jih sam ne morem brati, torej imam od vsega le delo in poštno stroške, drugega ničesar. Rad bi prepustil vzdiganje denarja tebi, a ne zdiš se mi posebno zanesljiv, sicer bi me ne obsojal brez vsakega vzroka nepoštenosti. Upam pa vendar, da se pri tebi, g. dopisnik, ne uresniči pregovor, ki pravi: „Kakršen je lump sam, tako o drugih misli.“ — Da ti je obležal „Mir“ v želodcu, je znamenje, da nisi posebno zdrav! — Ako mi imaš, g. dopisnik, še kaj povedati, bi te prosil, da bi se v prihodnjic podpisal, da vem, s kom mi je opraviti. Sicer ti ne pripisujem mnogo poštenosti, a toliko značajnosti pa še vendar, da poveš, kdo da si. Oko v oko si poglejva, zahrbtno napadanje ni častno! Ako pa toliko značajnosti nimaš, da bi se podpisal, tedaj pa — molči!

Župnik Uranšek.

Suha. (Izjava.) Z ozirom na dotične dopise v „Freie Stimmen“, „Štajercu“ in „Unterklärntner Nachrichten“ izjavljamo, da smo z oskrbovanjem naše župnije po č. g. Uranšku prav zadovoljni in č. g. župniku hvaležni za njegov trud. Predrznost imenujemo dejstvo, da si kdo upa pisati neresničnosti v našem imenu, ko mi za to ničesar ne vemo, in si v prihodnje kaj takega odločno prepovemo.

Na Suhi, dne 9. prosinca 1910.

Odbor za suško župnijo:

Egid Scherzer, Štefan Plesivčnik, Blaž Potočnik, Jurij Šrienz, Anton Janc.

Glinje. (Borovčiči v denarnih zadregah.) Boroveljski gospodi gre precej trda za denar. Znano je, da se drži le še s pomočjo „Südmärke“. Pa tudi gospodarstvo njihovo je tako, da jim mora presti trda za ljubi denar. Preglavice jim dela zlasti „Rosentalerhof“, v ka-

terega so zabili okrog 100.000 K, ki pa se ne more rentirati. Ker pa ima darežljivost „Südmärke“ tudi svoje meje, zato skuša neki dopisnik nemških listov pomagati „Rosentalerhofu“ z denarjem na čisto poseben način. Našim nasprotnikom dobro uspevajoča glinjska posojilnica že davno leži v želodcu, posebno ko vidijo, da nje denarni promet leto za letom narašča; zato skušajo na različne načine, kako bi ji v svojo korist škodovali. Ker se jim to dozda še ni posrečilo, upajo doseči to z lažmi, ki so jih raztrosili po nemških listih z namenom, izpodkopati slovenski posojilnici pri vlagateljih zupanje, in s tem napraviti reklamo za boroveljsko nemško „Vorschubkasse“, razdružiti tukajšnje Slovence in hkrati zbuditi darežljivost med Nemci v ponemčevalne namene, ker so je jako potrebni. Mi bi se sicer s čečkarijo nasprotnih listov ne pečali in bi jim pustili veselje, ker vemo, kako naši ljudje o posojilnici sodijo, in da tudi te laži ne bodo imele zaželjenega uspeha, vendar storimo to radi tega, da širša javnost izve, koliko so vredna poročila v nasprotnih listih. Tako poročajo nemški listi, da je glinjska posojilnica kupila na željo slovenskih visokošolcev za dobro plačilo od g. Lovro Zablačana njegovo posestvo, da se postavi podljubeljskemu „klerikalnemu“ delavskemu domu nasproti „liberalni“ kmetski in delavski dom na Trati. Ker pa da se je gosp. Zablačan izprva zidanju protivil, se mu je posestvo drugo plačalo in ga s tem pridobilo ter da je prišla posojilnica raditega v denarno zadrego, in je ista vsled tega obremenjena z blizu 100.000 K. Vsled tega, pišejo dalje, so začeli najvestnejši privrženci posojilnice izgubljati zupanje in vzdigati vloge, posebno Šmarječani. Resnica pa je, da je g. Zablačan, ki je posojilnico ustanovil in je od začetka do danes nje velezaslužni predsednik, podaril isti vse svoje posestvo z zemljiščem vred, ne da bi zato prejel le en vinar razen užitka, ki je cenjen na 10.000 K. Želja g. Zablačana je bila, da bi imela posojilnica lasten dom in se je le po njegovem nasvetu prezidala hiša, pa ne tako, da bi to stalo 100.000 K, ampak le kakih 30.000 K, tako da se bo hiša lahko kapitalu primerno obrestovala. Res tudi ni, da bi vlagatelji iz Šmarjete odpovedali udnino (menda menijo deleže), ker vložniku vendar ni treba biti ud; da se pa niso večje vloge vzdigovale, sledi že iz tega, da je posojilnica ravno zadnji čas odposlala večje svote na zvezo in ima po sklepu letošnjega letnega računa 135.418 K 27 vin. pri drugih zavodih naloženega denarja. Če si pa ogledamo letni račun boroveljske nemške „Unterrosentalersparkasse“ za l. 1908., je iz bilance razvidno, da nima v aktivih kakega drugod naloženega denarja, vrednost posestva pa znaša 188.083 K 65 vin., torej skoraj 200.000 K. Po našem računju se obrestuje poslopje k večjemu po 2 ali 3%. Koliko pa stane še režijska? Kar čenča dopisnik o nekem nasprotstvu naše posojilnice s Podljubeljem, so le želje nemškutarjev. V odboru posojilnice v Glinjah so le možje, ki vidijo napredek naroda le v edinosti in v složenem in požrtvovalnem delovanju za korist njim v oskrbo izročnega zavoda. Povabimo ga o priliki kake prireditve v Podljubelj, kjer bo vedno našel zastopane glinjske rodoljube, ali v Glinje, kjer so bili vedno častno zastopani Podljubelčani s provizorjem Arnušem na čelu; in upamo, da se bo to dogajalo tudi zanaprej, četudi se „Volksrat“ v Celovcu in njegovi pomagali v Borovljah postavijo na glavo.

Velikovec. (Sternbirto v sin), stud. techn. Rudolf Nagele, je poslal te dni gosp. župniku Treiberju v Št. Rupertu, tedaj svojemu lastnemu dušnemu pastirju, radi občinskih volitev v Št. Petru zasmehovalno dopisnico. Sternbirto v študent je še mladoleten. Fant, bukve v roke, bukve!

Vogrée. V nedeljo, dne 16. t. m., se vrši popoldne po blagoslovu v gostilni pri Hamru ustanovni shod podružnice „Slov. šolskega društva“. Somišljeniki, pridite v obilnem številu!

Pripravljalni odbor.

Gospodarske stvari.

Nekaj o naši živinoreji.

(Piše France Krištof, živinorejski inštruktor v Selcib.)

Pleme.

Da naša živinoreja ne more napredovati, pa je kriva tudi malomarnost in nevednost pri izboranju plemenske živine ter pomanjkanje dobrih bikov plemenjakov. Našim kmetom ni veliko mar, kake pasme in kakih lastnosti je živina, katero rabijo za pleme in ne zmenijo se mnogo, kak je bik, od katerega pustijo vplemeniti svoje krave. Navadno se ženejo krave k najbližjemu biku, pri katerem je skočnina najcenejša, in naj si je bik

še tako slab. Ali se naj potem čudimo, če naša živina vedno bolj hira? Popolnoma nemogoče je vzrediti dobro tele od krave, katero je oplemenil slab bik. Navadno se slabe lastnosti na zarod veliko rajše podedujejo kakor dobre. Kar pa priredi naš kmet lepe živine, hitro proda in ostane mu le slaba. To je rak-rana naše živinoreje. Nekateri pa zopet redijo živino druge pasme, le domače ne, trdeč, da so druge pasme boljši. To pa je popolnoma napačno mnenje; deželna razstava živine v Celovcu l. 1903 je pokazala, da je naša mariojvodrska pasma boljši kakor molinska (mölltalska). Naša živina boljše izrablja krmo in daje tudi več in boljšega mleka.

V teh stvarih je treba torej odpomoči na vsak način. Sicer že imamo postavbo za licenciranje bikov, ki mora varovati našo pasmo pred tujimi, pa se slabo izpolnjuje. Tudi kmetijska družba v tem oziru še vse premalo stori, posebno za nas Slovence. Treba bo torej ukreniti drugo pot, da obvarujemo našo živinorejo pogina in ta pot je združna organizacija živinorejcev.

K pomladnemu gnojenju.

Gnojenje za ječmen pride najprej na vrsto. Na Češkem obdelujejo za ječmen 300.364 ha polja, na Moravskem 200.062, skupaj 500.426 ha. Na Češkem pridelajo 5.477.983 stotov, na Moravskem 3.091.234 stotov ječmena, skupaj torej 8.569.216 stotov.

Z gnojenjem, sestojem iz 250 kg superfosfata s 17—18% fosforovo kislino in 200 kg kalijevega klorida se nažanje najmanj 6 stotov na enem hektaru več, s čemur se doseže veliko večje izkoriščanje zemlje. S pametnim gnojenjem dosežemo vrhatega ječmen najboljših vrst, takoimevani izvojni ječmen, ki je za varenje dražji. Najbolje je porabiti za ha 250 kg kalijeve gnojne soli 40% in 80 kg amonijevega sulfata ali 100 kilogramov čilskega solitra. S pravilnim gnojenjem bi se dalo pridelati na Češkem ječmena prve vrste na imenovani zemlji za okroglo 900.000 stotov več, na Moravskem za 600.000 stotov več. To bi pomenilo za 1.500.000 stotov ječmena s ceno 14 K dobiček okroglo 12.6 milijonov kron na Češkem, na Moravskem 8.4 milijonov kron, skupaj 21 milijonov kron.

Društveno gibanje.

Št. Janž v Rožu. Kat. slov. izobraževalno društvo za Št. Janž in okolico priredi v nedeljo, dne 23. prosinca, ob pol 4. uri popoldne v prostorih gostilne pri Gašperju v Podsinjvasi svoje mesečno zborovanje. Po zborovanju se bodo uprizorile igre: „Berite novice“, „Dve teti“ in „Zamorec“, pri katerih se bo pobirala vstopnina, sedeži 50 vin., stojišča 30 vin., udom stojišča prosta. K obilni udeležbi vabi odbor.

Vovbre in Št. Štefan. „Kršč.-soc. ljudsko društvo za Vovbre, Št. Štefan in okolico“ vabi na predpustno veselico, ki jo priredi v nedeljo pred Svečnico, dne 30. januarja t. l., ob 1/2 4. uri popoldne pri Likebu v Št. Štefanu. Spored: 1. Pozdrav. 2. Šaljiva igra „Črevljari“. 3. Tombola (vsaka srečka 10 vin.). 4. Plesni venček (do 12. ure za vstopnino, potem za posebno plačo). Vstopnina za vsako osebo 50 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo, ker je dobiček namenjen „Delavskemu domu“ v Podljubelju. Tiste častite rodoljubne prijateljice in prijatelje društva, ki bi dobrohotno dali za tombolo kak dobiček, prosimo, naj pošljejo g. Jan. Povšnar, gostilničarju v Št. Štefanu, pošta Vovbre pri Velikovcu, vsaj do 28. t. m.

Prevalje. Občni zbor kat. delavskega društva se vrši dne 23. t. m. popoldne po blagoslovu pri Kristanu pri Fari. Na sporedu je poročilo o društvenem delovanju, volitev odbora in govor. Odbor.

Možica. Kat. slov. pevsko in izobraževalno društvo „Peca“ priredi na Svečnico, dne 2. febr., mesečno zborovanje v svojih prostorih pri Žagmajstru v Možici. Spored: Govor, pobiranje članarine, petje. K obilni udeležbi vladno vabi odbor.

Kat. slov. izobraževalno društvo za Kostanje in okolico priredi v nedeljo, dne 23. januarja t. l. popoldne ob 3. uri zborovanje pri pd. „Neuwirtu“ na Kostanjah. Somišljenike vabi k obilni udeležbi odbor.

Društvo „Sloga“ v Podravljah priredi dne 16. prosinca 1910 v Hribnikovi gostilni v Srejah ob 6. uri zvečer predpustno veselico s sledečim sporedom: 1. Pozdravni govor, 2. Igra: „Svoji k svojim“. 3. Poučen govor. 4. Deklamacija: „Prisega Rožanke“. 5. Pijan študent. 6. Šaljiva licitacija. 7. Šaljiva pošta. 8. Prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

Književnost.

„Vrtec“ s prilogo „Angelček“. Časopis s podobami za slovensko mladino. Izhaja v Ljubljani in stane 5 K 20 vin. „Angelček“ posebej stane 1 K 20 vin. Naročuje se na naslov: Anton Kržič, c. kr. profesor v Ljubljani. „Vrtec“ je najboljši slovenski časopis za nedoraslo mladino. Žal je še po nekaterih krajih vse premalo poznan.

„Duhovni Pastir“. Urejuje Alojzij Stroj. XXVII. letnik. Prilogi „Društveni govornik“ in „Zbirka lepih zgledov“. V Ljubljani 1910. Založba „Katoliške Bukvarne“. Priporočamo častiti duhovščini.

Kaj je novega po svetu.

Nočemo biti nahodni, hripavi, zaslišeni, ne kašljamo, nismo slabotni, nismo nervozni; mi rabimo Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. DvanajstERICA za poškušnjo 5 kron franko. Mi imamo dober tek, zdrav želodec, nimamo slabosti, zato pa imamo Fellerjeve odvajalne rabarbarakroglice z znamko „Elza-kroglice“. 6 škatel franko 4 kron. Razpošilja E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

Proti prekupcem posestev. Znano je, da se tudi na Slovenskem dobe pijavke, ki nakupujejo posestva in jih potem parcelirajo, kar jim nese, kakor znano, veliko dobička. To nakupovanje izvršujejo nekateri stalno, to jim je prava obrt. Zdi se nam potrebno opozoriti na postopanje okrajnega glavarstva v Št. Hipolitu na Nižjem Avstrijskem proti taki bogati kupčiji. Okrajno glavarstvo je namreč obsodilo nekega prekupca kmečkih posestev na šest tednov zapore radi prekršenja obrtnega reda. Ugovor proti razzodbi je bil od c. kr. namestništva ovržen. Šele milostnim potom je bil zapor spremenjen v denarno kazen 500 kron. To je zgled, kako je nastopati proti takim pijavkam. Brezobzirno naznanite oblastem one, ki izvršujejo nakupovanje kot kako obrt. Okrajno glavarstvo jih mora kaznovati radi prekršenja § 132 a obrtnega reda. Take pijavke so največja nesreča za kmeta.

„Služim“ je napis znani varstveni znamki z redovnico, ki je postavno zavarovana za mazilo lekarnarja A. Thierryja proti ničevim posnemanjem. „Služim v blagor trpečega človeštva“, se sme s pravico hvaliti iznajditelj, ker je lekarnarja A. Thierryja balzam in centifolijsko mazilo, kojih zdravstveni učinek je od vseh zdravniških veljakov pripoznan in nadomešča res domačo lekarno, v boleznih družinski zaklad. Na tisoče zahvalnih pisem spričuje svetovni uspeh teh zdravil iz lekarne angela variha, A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Za božičnico v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovcu l. 1909. so darovali p. n. gospodje in gospe: Janez Vidovic, stolni kanonik in knezoškof. kanceler v Celovcu K 50; Franc Ks. pl. Mayrhofer-Grünbühl, c. kr. vladni svetnik v Velikovcu 20; Janko Kremenshek, c. kr. vladni svetnik v Ljubljani 6; dr. Iv. Jurtela, odvetnik v Ptuj 5; dr. Ivo Šabelj, c. in kr. ministerjalni tajnik v zunanjem ministrstvu na Dunaju 100; Artur vitez Lazowski, c. kr. okrajni komisar v Velikovcu 10; Jurij Kristof, c. kr. deželne sodnije svetnik v Železni Kapli 10; Janez Wieser, prošt v Podkrosov 20; Cvetko Izop, prošt v Spodnjem Dravogradu 3; Matija Randl, prošt v Dobrlivasi 10; Gregor Einspieler, prošt v Tinjah 10; Neimenovan v Celovcu 5; M. K. v Celovcu 10; Andrej Wieser, dekan v Gospi Sveti 5; Valentin Kraut, dekan v Trbižu 5; Šimen Čemer, dekan v Velikovcu 20; Janez Ogriz, dekan v Kapli 5; msgr. Val. Podgore, tajnik Družbe sv. Mohorja v Celovcu 20; o. Salezij Pirc v Št. Pavlu 10; Jožef Peterman, župnik na Otoku 20; Anton Kesnar, župnik v Prevaljah 10; Ivan Hutter, c. kr. profesor veronauka v Celovcu 10; Matija Vedenik, župnik v Otmanjah 2; M. Meško, župnik pri Kapeli na Štajerskem 5; Matija Ljubša, c. kr. kaznilnični kurat v Gradcu 10; Jakob Knaflič, župnik v Ločah 10; Franc Petek, komendant na Reberci 10; Janez Volavčnik, župnik na Rudi 10; Valentin Primožič, župnik v Glinjah 5; Šimen Greiner, župnik v Št. Jakobu pri Celovcu 5; Franc Bergman, župnik v Št. Lenartu 3; Franc Mihal, župnik na Zihpoljah 5; Franc Katnik, župnik na Brnci 10; Franc Treiber, župnik v Št. Rupertu pri Velikovcu 10; Franc Kolarič, mestni župnik v Celovcu 10; Jožef Fric, župnik v Dvoru 5; Matevž Ražun, župnik v Št. Jakobu 10; Jakob Kindlman, župnik v Grebinskem Kloštru 20; Janez Ebner, kanonik in župnik v Vovbrah 10; Florijan Kramer, župnik v Grebinju 10; Jožef Rozman, župnik v Ornečah 5; Anton Žak, župnik v Porečah 4; Franc Havliček župnik v Čačah 5; Valentin Weiß, župnik v Žitarivasi 10; Martin Schmidt, župnik v pok. v Terlanu na Tirolskem 5; Franc Rozman, župnik v Št. Petru pri Velikovcu 10; Josip Kukačka, župnik v Št. Lipšu pri Rajneku 7; Josip Vintar, župnik v Šmihelu nad Pliberkom 10; Alojzij Hutter, župnik v Št. Lipšu pri Zineku 10; Matevž Riepl, župnik v Št. Juriju ob Zili 5; Karol Hraba, župnik na Dječah 10; Anton Štarm, župnik na Brdu 12; Jožef Dobrovec, kanonik in Velikovcu 10; Janko Mahrhofer, župnik v Pokrčah 2; Jernej Pšeničnik, župnik v Globasnici 10; Ivan Serajnik, župnik v Št. Danijelu 5; Avguštin Križaj, župnik v Guštanju 5; Ivan Dolinar, provizor v Šmarjeti 20; Peter Serajnik, provizor v Št. Petru pri Grabštanju 10; Anton Benetek, provizor v Št. Iju 10; Rok Tojanko, provizor na Obirskem 5; Andrej Sadjak, mestni kaplan v Celovcu 4; Ivan Hornbök, mestni kaplan v Pliberka 8; Franc Šenk, kaplan v Črni 5; Leopold Kabl, kaplan v Št. Lenartu 5; Valentin Mörtl, kaplan v Borovljah 5; Ivan Žel, kaplan v Železni Kapli 5; Ivan Sekol, duhoven v Dobrlivasi 5; Anton Štritof, kaplan v Prevaljah 5; Jožef Ogriz, kaplan v Prevaljah 5; Andrej Trupe, mestni kaplan v Pliberku 2; Akademijski slov. bogoslovcev v Celovcu 10; Florijan Ellersdorfer, deželni poslanec in župan v Grebinju 20; Anton Pesek, učitelj v Št. Rupertu pri Velikovcu 2; Sigmunda Wendler, c. kr. deželno odnega svetnika soproga v Mariboru 3; dr. Vinko Hudelist, zdravnik v Velikovcu 10; Ivan Gorup, zastopnik prve češke zavarovalnice v Trstu 20; F. S. v Celovcu 20; Neimenovan v Velikovcu 2; Stara mamka 10; Neimeno-

van v Velikovcu 5; Neimenovan v Velikovcu 4; Ivan Kolenc, tehnični vodja Mohorjeve tiskarne v Celovcu 10; „majhen sem in malo dam, ker potrebo pripoznam“ Lipko Hafner v Ljubljani 10. (Dalje in konec prihod.)

Darovi za stavbeni sklad „Učiteljskega doma“ v Celovcu (sedež v bogoslovju).

Krčanje: G. Jožef Huber, učitelj, 1 K; Micka Posod, 1 K in pri igri nabrala 1 K, Aleš Blažič 1 K, Ivan Nedved 1 K in Andr. Blažič 40 vin. Skupaj 5 K 40 vin. Prisrčna hvala vsem darovalcem!

Tržne cene v Celovcu

5. prosinca 1910 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
Pšenica	—	—	—	—
Rž	20	20	68	12
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	—	17	—	8 16
Oves	16	17	—	5 60
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	30	47	19 20
Turščica	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—
Fižola rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	—	5	77	2 60
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	11	13	—	—
„ kisló	7	10	—	—
Slama	6	50	8	—
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje)	2	80	3	—
Surovo maslo (putar), 1 „	2	80	3	20
Slanina (špeh), povoj., 1 „	2	20	2	40
„ surova, 1 „	1	80	1	90
Svinjska mast	2	—	2	20
Jajca, 1 par	—	22	—	24
Piščeta, 1 „	2	—	2	40
Race	3	—	4	—
Kopuni, 1 „	7	—	10	—
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	20	3	70
80 „ „ mehka, 1 „	3	—	3	30

Živina	Počrez	100 kilogramov			Prignalo	Prodalo
		žive vage		zaklana		
		od	do	od	do	
v k r o n a h						
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—
„ za vožnjo	380	—	—	—	—	2 2
Junci	—	—	—	—	—	—
Krave	160	284	64	—	—	36 12
Telice	180	—	—	—	—	2 1
Svinje, pitane	—	—	—	142	148	86 86
Praseta, plemena	20	44	—	—	—	152 130
Ovce	—	—	—	—	—	—

Loterijske številke 8. januarja 1910:

Dunaj 50 52 35 22 47
Gradec 84 6 86 41 20

V a b i l o .

Hranilnica in posojilnica v Št. Jurju na Zili,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ima svoj

redni občni zbor

dne 23. prosinca t. l. ob 3. uri popoldne v združni pisarni

s sledečim sporedom:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1909.
3. Izvolitev računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
4. Slučajnosti.

Načelstvo.

Kdor hoče imeti

dobro tkano blago,

naj naroči po povzetju pri

Emilu Winternitz, tkalnica Nachod, Češko.

1 kos platna za prtice brez šiva, 14 metrov dolgega, dobre kakovosti K 14—
1 kos platna za prtice brez šiva, 14 metrov dolgega, dobre kakovosti „ 18—
1 kos rumburškega platna prima-kakovosti, 24 metrov dolgega „ 13-50
23 metrov kanafasa, s pristno barvo in trpežnega, živahen vzorec „ 11-10
Žepni robci, obrisače, robci za posodo itd. se oddajajo vredno, tako tudi flaneli in zimski barhent. Za dobro blago se jamči in more vsak vrniti, kar mu ne ugaja.

Vabilo.

Bekštanjska posojilnica v Ločah
vabi svoje zadrušnike na

občni zbor

katerega bo imela

na **Svečnico 2. februarja 1910, ob 3. uri**
popoldne pri Pložu v Ločah

po sledečem sporedu:

1. Branje revizijskega sporočila.
2. Odobrenje letnega računskega zaključka.
3. Volitev novega ravnateljstva na dve leti.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Slučajnosti.

Ravnateljstvo.

Superfosfat

mineralno in animalično, najbolj priznано, najbolj zanesljivo in najcenejše gnojilno sredstvo fosforove kisline

za usako zemljo.

Vsebina strogo zajamčena. Zajamčen najhitrejši učinek, najboljši uspehi.

**Za pomladansko obdelovanje ne-
ogibno potreben.**

Dalje

**amoniakove, kalijeve in soli-
tarjeve superfosfate**

odpošiljajo vse

tovarne umetnih gnojil, trgovci, poljedelske za-
druge in društva.

Pisarna: Praga, Prikopi 17.

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

**Modnega in manufakturnega, tu- in inozem-
skega blaga, vedno najnovejši izbor.**

Zaloge je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron.
Za prodajanje **na debelo** oddajam blago trgovcem po
tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa zimskega blaga bo-
dem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konku-
rence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.

Imam za ženin in neveste zmerom veliko zalogo in
najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbeni govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce
manufakturnega blaga in za krošnjarje na-
ravnost iz tovarne!

Razpošilja se tudi zasebnikom.

40 metrov ostankov po želji sortirano 15 K.

Barbant v lepih vzorcih za obleke, bluze in spodnjo obleko.
Flanel, lepo križaste, za srajce in bluze.
Delen, z robom, za obleke in bluze.
Angleški ceftir, 80 cm širok, za pisane srajce, prsa za srajce
in bluze za dame.
Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke.
Kanafas za posteljne prevlečke v živahnih barvah.
Oksforda za moške srajce, izborna trpežne kakovosti.
Krizel, barvan, za spodnja krila, tkan iz debele tvarine.

Nikake rizike! Znesek se takoj vrne, ako blago ne ugaja
in se lahko pošiljatev nefrankirana nazaj
pošlje. **Cez 1000 priznanih pism od 1. januarja.**

40 metrov finega, pobeljenega rumbarškega platna za naj-
finije životno in posteljno perilo, sortirano z belim kri-
zetom za spodnje perilo samo **K 17.90.**

Gotove, zarobljene rjuhe brez šiva, 235 cm dolge, 150 cm široke,
iz najboljšje tkanine, trpežne kakovosti, zajamčeno platno,
kos **K 2.40.** Najmanjše naročilo 6 kosov. Pošilja po po-
vetju.

Pri naročilu 2 zavojev poštne prosto.

Antonin Maršik, tkalnica,
Olešnice u Nov. Mesta n. M., č. 100. Češko.

Kupujte narodni kolek!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 3.000.000.
Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge **4 1/2 %** od dne vloge
obrestujemo po **4 1/2 %** do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta šte. 27.

Zamenjuje in eskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predjume na vrednostne papirje. — Zavaruje
srečke proti kurzni izgubi.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavolje.
Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu,
Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček
300.000 frankov. Na mesečno vplaš. po K 8.— za kom.
Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na
leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vpla-
čevanje po K 10.— za komad.
Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Izšel je priljubljeni

Peti najpopolnejši letnik

„Koledar za kmetovalca“

s posebno izbrano in mnogovrstno vsebino
v vseh strokah kmetijstva in gospodarstva.

**Noben kmetovalec, trgovec in go-
spodar naj ne bo brez tega praktičnega ko-
ledarja, kateri mu bo v vseh zadevah dober
svetovalec.**

Knjižica je v žepni obliki, ima tudi
praktični zapisnik in je vezan v močno
usnjeno imitacijo ter velja brez poštnine
K 1.60, s poštnino K 1.80.

Pri 10 iztisov se da enega za nameček.
Naroča se pri

Ivanu Bonač v Ljubljani.

Znesek se naj pošlje naprej.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu

ima sledeče tiskovine na prodaj:

Za občinske urade:

Poselske knjižice vsled poselskega reda za vojvodino Koroško z dne 19. sušca 1874, slovensko-nemške, 8°, 64 strani, vezan iztis po	K — 24
Red za točenje (Schankordnung), Slovensko-nemški, v velikosti 62 × 48 cm, iztis po	— 20
Dovoljenje za godbo , slovensko-nemški, folio, 100 iztisov	1.60
Domovinski list , slovensko-nemški, folio, 100 iztisov	2.40
Spričevalo uboštva , slovensko-nemški, folio, 100 iztisov	2.—
Živinoogledni zapisnik , slovensko-nemški, fol. (4 strani), 100 iztisov	4.—
Živinoogledni list , slovensko-nemški, 4°, 100 iztisov	1.20
Prejemni list , slovensko-nemški, 4°, 100 izt.	1.60
Poziv gledé tožb , slovensko-nemški, 4°, 100 iztisov	1.20
Poziv gledé opravičevanj , slovensko-nemški, 4°, 100 iztisov	1.20
Mrtvaški ogledni list , slovensko-nemški, 4°, 100 iztisov	1.60
Glasovnice za volitev občinskih odbor- nikov , slovensko-nemški, 4°, 100 iztisov	1.40
Glasovnice za volitev namestnikov v občinski odbor , slov.-nemški, 4°, 100 iztisov	1.20
Pooblastilo za občinske volitve , slovenska in nemška, folio, 100 iztisov	1.60
Dolžno pismo za posojilnice, slovensko, folio, 3 strani, 100 iztisov	4.—
Kmetijski dnevnik , slov., za en mesec, iztis po	— 80

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

kmečki kreditni zavod za Celovško okolico

Pavličeva ulica šte. 7

uraduje

ob četrkih od 1/2 10. do 12. ure in od 1/2 2. do 3. ure,
ob sobotah od 10. do 12. ure.

Društvo jamči za popolno varnost vlog s premoženjem vseh udov.

Brez pogreška, zanes- **večna luč** le v cerkvah,
ljivo in počasi bo gorela **večna luč** kjer rabijo stenje
in specialno olje za večno luč od tvrdke

Viktor Iraš v Treibach (Koroško).

Poizkus s poštnim kolijem olja in nekaterih stenjev dokaže to.

Svetilnice, samogorljivo oglje za kadilnice, cerkveno kadilo, kadilni pridatek „**Buonodore**“, jamčeno pristne voščene sveče, stearinsveče, ne kapljajoče prižigalne sveče, kangljice, solidno in praktično ogrevalo za mašno vino, kakor tudi vse cerkvene kovinske reči najboljše izdelane.

Brošura „**Das ewige Licht**“ z zgodovinskim pregledom, simbolično razlago in praktičnim navodilom kakor ceniki brezplačno.

Lekarnarja

A. Thierry-ja balzam.

(Postavno zavarovano.)

Edino pristen z redovnico kot varstveno znamko.

Učinkuje proti želodčnim krčem, napihovanju, zasliženju, nerednostim v prebavanju, kašlju, pljučnim boleznim, bolečinam v prsih, hripavosti itd.
Zunanje celi rane, olajšuje bolečine. 12 malih ali 6 podvojnih steklenic ali velika posebna steklenica K 5.—

Lekarnarja **A. THIERRY-ja** edino pristno

centifolijsko mazilo

sigurno učinkuje proti tvorom, ranam, ranitvam, še tako starim vnetjem. Dva lončka K 3.60.
Naročila se naslavljajo na lekarno angela varha

A. THIERRY v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se skoro po vseh lekarnah.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch Sauerbrunn.